

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA 14/151

20. maj 2014

Naaja H. Nathanielsen

Danmarkip Aarhusimi isumaqatigiisummik (innuttaasut avatangiisit pillugit paa-sissutissanik pissarsisinnaanerinut, avatangiisinut suliassaqarfimmi aalajangii-nernut peqataasinnaanerinut aammalu maalaaruteqarsinnaanerinut eqqartuussi-vitsigullu misiliisinjaanerinut tunngasumik) akuersinerani Kalaallit Nunaannut tunuarsimaarfiginninnerup atorunnaarsinnejarnissaanik sulissuteqaqqullugit, aammalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma akuerineqarnerata kingu-nitsianngua sulineq tamanna aallartinneqaqqullugu Naalakkersuisut peqqunne-qarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Inuit Ataqatigiit siunnersuuteqartoq, Sara Johanne Olsvig, qujassuteqarfigaat, avatangiisinut tunngasuni innuttaasut aksutinnissaat maalaarnissamullu periarfissaat pillugit oqallinnissamut periarfissimmatigut.

Demokratii ingeralluassappat innuttaasut pisortat aalajangiinerik tatiginnissinjaanissaat pinngitsoorneqarsinnaanngilaq. Aamma isumaqataanngikkaanni pisortat aalajangiineri pillugit maalaarnissamut periarfissaqarnissaq. Uani pingaartuuvoq eqqaamassallugu maalaarnissamut periarfissaqarnerup qularnaanngimmagu maalaarutaasumik ilalerneqarnissaq. Kisianni inatsisink tunngaveqartutut misiginissamut pingaartuuvoq isumaqataannginnerup nalunaarutiginissaanut periarfissaqarnissaq.

Qinigaaffimmi kingullermi aatsitassat pillugit inatsimmi aamma avatangiisit pillugit inatsimmi nutaami maalaarnissamut periarfissaq ilanngupparput. Aamma Inatsisartut aatsitassat pillugit inatsimmi tusarniaanissamut innuttaasunillu peqataatitsinissamut piumasaqaatit erseqqissaqqammivaat. Taakku tamarmik tassaapput suliniutit pitsasut, Inatsisartut isumaqatigiillutik tapersigaat.

Ilutigisaanilli nassuerutigisariaqarparput pitsangorsaanissamut suli inissaqarmat. Tassami aatsitassat pillugit inatsit taamaallaat aatsitassarsiornermi sulianut tunngasuuvooq. Aatsitassallu pillugit inatsimmi aalajangersakkat avatangiisit pillugit inatsimmi aala-jangersakkat qulangersimallugit. Aamma akuttunngitsumik tusartarpaput NGO-t tusa-gassiviillu paasissutissanik assigiinngitsunik piniarnerminni pisortanit assut akimmiffis-saqartinneqartartut.

Naalakkersuisut siunnersuut itigartippaat, Aarhusimi isumaqatigiisummi siunertarineqartut pingaarerit avatangiisit pillugit inatsimmut atuuttumut ilanngunneqareermata. Tamanna qujanarpoq. Kisianni Naalakkersuisut akinngilaat, Aarhusimi isumaqatigiissutip ilai suut suli inatsisint ilanngunneqannginnersut, aamma sooq aalajangersakkat taakku toqqarne-qarsimannginnersut. Siunnersuuteqartup tamannarpiaq siunnersuuteqarnermini nammineq ujartuiffigigaluarpaat.

Taamaammat iluarisimaarnarpoq Naalakkersuisut Aarhus Universitet qinnuigisimammasuk paasiniaqqullugu isumaqatigiissutip ilai suut, inatsisint atuuttunut ilaareernersut suullu ilaanginnersut.

Matumanimi tamatta assigiinnik anguniagaqarunarpugut – tassalu inuaqatigiinni innuttaasunik peqataatitsinermut, ilisimasanik avitseqatigiinnermut maalaarfissaqarnissamullu pit-

saasunik malittarisassaqarnissap qularnaarnissa. Aamma siunnersuutip kinguneriumaagai takujuminaassimappata. Taamaammat Inuit Ataqatigiit allannguutissatut siunnersuut una saqqummiuppaat:

2014 naatinagu Aarhusimi Isumaqtigiissutip misissuiffigineqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqaqqullugit Inatsisartut aalajangiinissaannik siunner-suut. Misissuinermi erseqqissumik aallaaserineqassaaq, aalajangersakkat suut inatsisinut atuuttunut ilanngunneqareersimanersut, suullu ilanngunneqarsiman-ninginersut. Innuttaasut periarfissaat pisinnaatitaaffiilu aallaavigalugit ilutigi-saanik aamma misissuinermi allaaserineqassapput isumaqtigiissutip akueri-nerata iluaqtissartai ajoqtissartaalu aammalu allaffissornikkut aningaasa-qarnikkullu kingunerisassai.

Inuit Aaqatigiit neriuutigaat Inatsisartuni amerlanerussuteqartut akuerissagaat, innuttaasut aalajangeqataasarnissaat maalaaruteqarsinnaanerallu pillugit erseqqissunik malittarisassa-qarnissaq pisariaqartinneqartoq. Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut Inatsisinut Ataat-simiitaliami suliassatut ingerlatippalput.